

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Insarati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslovanje, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 3, pritličje. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uradništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 3, 1. nadstropje Telefon št. 304.

Dopise sprejema se podpisane in sadotno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Današnja številka velja 2 kroni.

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Rado Kušej:

Pomoč duhovništvu.

Človečnost in pravica zahteva, da se zapiše tudi o tem predmetu odkrita in jasna beseda. Naše duhovništvo dandanes po veliki večini živi v bedi in pomanjkanju, posebej kaplani, pa tudi župniki na slabih župnijah. In teh je na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem najmanj 80 odstotkov.

Zadnja regulacija kongruje se je izvršila spomladi 1918, torej še pred preobratom. Kongruja znaša po tem zakonu za samostojne župnike 2000 do 2800 K, za pomožne duhovnike 1200 do 1600 K letno, provizorji dobivajo 140 do 190 K mesečno in poleg tega letno doklado 300 kron. Plača korarjev v stolnih in nadškofijskih kapitulah znaša 3600 do 5200 K letno in se poviša vsakih pet let za 400 K. Penzija za umirovljene župnike je odmerjena na 1000 do 2400 K, za pomožne duhovnike na 600 do 1000 K na leto.

Na kongruji se od prejšnjega sem ni nič spremenilo, pač pa se je položaj za mnoge župnike poslabšal zaradi tega, ker v državnih papirjih naložene cerkvene dotacije ne dosegajo nikakih obrestij, čeprav tvorijo bistveni del njihove določene kongruje. V istini tedaj niti onih prejemkov ne dobivajo, ki jim gredo po zakonu.

Vse, kar se je za naše duhovništvo do sedaj storilo, je dovolitev malenkostnih draginjskih dokladov leta 1919, mesečno 450 do 500 za kaplane in za župnike, ki dobivajo dopolnilo za kongrujo iz verskega zaklada. Kar jim odpade na obrestih dotacijske glavnice, jim ne povrne nihče. Mnogo župnikov je zavezanih, da vzdržujejo za te obresti kaplane, a navzile temu ne dobe za to niti beliča. Nihče se ne briga za to, da župniki, ki nimajo dovolj velike nadarbinske ekonomije, tega naravnost ne zmorejo, še manj za to, da je za kaplane mučno in ponižujoče, jesti po milosti iz tuje sklade.

Recimo, da dobi kaplan poleg draginjske doklade 500 K še za maše in druga cerkvena opravila 450 K mesečno in da plača župniku za hrano samo 300 K, potem mu ostane za vse druge potrebe mesečno 650 K. Nemogoče je, da krije s tem izdatke za obleko, obutev, kurjavo in razsvetljavo, in vendar je študiral 12 let in ima pravico do obstanke vsaj ravno tako, kakor kdo, ki je študiral samo 4 leta in

ima danes najmanj 3000 K mesečne plače. Pri tem pa dobivajo župniki in kaplani za poučevanje verouka v ljudskih šolah še danes kakor pred 3 leti samo 70 K za tedensko uro na leto, kar znači povprečno 2 K za vsako uro.

Ta položaj je nevzdržljiv in krivičen. Politika in strankarstvo tukaj ne smeta priti niti najmanje v poštev in očividne krivice tudi ne bi mogla nikdar izbrisati. Ne gre za vprašanje, ali je vera potrebna ali ne, ali je stvar države ali zasebna zadeva državljanov; zadostuje, da je cerkev, in sicer tudi katoliška cerkev od vidovdanske ustave priznana kot javnopravna korporacija, ki ima nalogo, da skrbi po svojih zakonih za duševni dobrobit katoliškega dela jugoslovenskega naroda.

Dokler ne moremo zatajiti dejstva, da daje vera neštetim tisočim v teh težkih časih, ki pomenijo za marsikoga pekel na svetu, notranje tolažbe in utehe, ne smemo omalovaževati naloge in poklica našega duhovništva. Mnogokrat se slišijo o njem pritožbe, da so sovražniki našega edinstva, da so habsburgovci in sovražniki Srbov itd. To rovarjenje obsojamo. Toda objektivno: Koliko služabnikov pa se bo našlo na svetu, ki bi blagovale svojega gospodarja, čeprav ta pripuša, da lakote umirajo? Človek, ki ga tare vsakdanja skrb, ki ne ve, kako bo jutri živel, ki leze dan na dan globlje v dolgove, izgubi idealne in postane za pozitivno, ustvarjajoče delo nesposoben. Pač pa se njegova nezadovoljnost prenese na vse, ki čutijo z njim, in zavzema tako vedno širše kroge.

Ako bi oni, ki imajo za duhovništvo vedno samo pikre obsodbe, psihološko premostili njegov položaj, bi morda našli proti tem pojavom duševne bolezni uspešnejša zdravila. Nezadovoljnosti je nakopičene pri nas v vseh slojih naroda dovolj. Včasih je duhovnik nezadovoljen in žalostne tolažil, jih poučil in prišli so zopet boljši dnevi. Ali se čudite, da danes tega ne zmore? Kako naj druge tolaži in spodbuja, če se sam kruto bori za eksistenco?

In ne pozabimo, da je naše duhovništvo branilo naše narodne meje stoletja in stoletja, da so njegovi zastopniki po veliki večini od-

ločni narodni možje, katerim se gotovo po krivici podtika protidržavna mišljenja. Če kdo reče, da je Avstrija boljše zanje skrbela nego naša sedanja vlada, kdo mu more dokazati, da to ni res? In vendar zaradi tega še ne more biti habsburgovec! Celo bankrotna Avstrija je za duhovništvo poskrbela temeljito regulacijo kongruje, ki se giblje med 8000 do 10.000 mesečno za župnike. Pri nas pa se navzile opetovanim prošnjam ni storilo prav nič, in ne bomo smeli biti presenečeni, ako bo naša koroška duhovščina, ki živi v izredno težkih razmerah med dobro plačanim delavstvom, primorana, da zaprosi svojega nemškega škofa v Celovcu za pomoč.

Temelj države ne tvorijo samo zakoni, ampak tudi socialna in etična pravica. In ta zahteva, da se ne sme noben stan prepustiti kratkemu poginju. Naši duhovščini je treba pomoči ravno tako, kakor se je priznala svečenstvu v

Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in pravoslavnim duhovnikom. Provedba dotedanje kongruje na enake zneske v dinarjih, kakor je nameravana, je popolnoma nezadostna. Poleg kongruje bo treba priznati še dnevnice po 10 do 12 dinarjev, kakor se izplačujejo že v drugih delih države. Saj je val draginje preplaval že tudi naše kraje, tako da lahko tekmujejo v cenah z vzhodnimi. Na ta način bi se ne popravila samo očita socialna krivica, ampak bi se odstranil tudi eden glavnih razlogov močno napete ljudske nevolje.

Izjavljam, da sem te vrstice napisal zaradi tega, ker me je uradništvo „Slov. Naroda“ naprosilo, naj pojasnim objektivno položaj duhovništva. Želim, da bi pripomogle prizadetim do olajšanja njih gnetnega stanja, javnosti pa do pravičnejšega presojevanja navedenih pojavov, ki se včasih po nepotrebnem pišejo na rovaš celemu stanu.

Pismo iz Prage.

Sredi septembra.

Dne 15. t. m. je minilo ravno leto dni od nastopa sedanje vlade, ki jo v kratkem nadomesti parlamentarna ali vsaj napol parlamentarna. Sedanja vlada ne odhaja zato, ker je bil njen vodni sistem v širokih ljudskih masah nepriljubljen — treba je priznati, da je za časa svojega enoletnega delovanja storila mnogo za državo, pred vsem je okrepila državno avtoriteto, ki je bila pod Tusarjevo vlado nekoliko omajana! Uradniška vlada je bila takoj ob svojem nastopu proglašena za provizorij, za kar se je tudi sama proglašala. V minulih mesecih se je dosegla parlamentarna večina na podlagi pogodb petih čeških državotvornih strank (narodna demokracija, agrarna, češko socialistična, soc. demokratska in ljudska stranka). »Petka«, ki so jo ustvarili voditelji teh strank, je prevzela vodstvo parlamenta in bo najbrž vodila tudi usodo češkoslovaške države. Teh pet strank bodo zastopali v vladi njihovi voditelji, člani »petke«. Nova vlada je zamišljena kot močna vlada, ki bo prevzela nalogo, da uredi državne finance in da doseže pred vsem s prihranki v državnih izdatkih ravnotežje v državnem proračunu. Vlada se namerava energično upreti prevratnim komunističnim nameram, razdiralnemu delu Nemcev in Madžarov

ter ne bo popuščala v prilog različnim demagoškim agitacijam političnih strank.

V svrhu dosega državnih prihrankov se namerava skrajšati število ministrstev. Ministrstvo za Slovaško naj bi se združilo z unifikacijskim ministrstvom, ministrstvo za pošto in železnice z prometno ministrstvom, za socialno skrbstvo z ministrstvom za narodno zdravje, prehranjevalno ministrstvo pa naj bi se priključilo nekemu drugemu ministrstvu kot poseben odbor.

Vsi znaki kažejo, da se bo postavila vlada v najzanimivejši voditelji državotvornih političnih strank s poslušanjem Švehlom kot ministrskim predsednikom. Ako bi proti vsakemu pričakovanju ne prišlo do sestave te vlade, ne bi preostajalo drugega, nego da se poveri sedanjemu ministrskemu predsedniku Černyju sestava uradniške vlade št. 2.

Predsednik Masaryk je odšel na Moravsko in Slovaško. Prvič ga je pozdravila njegova rodna zemlja kot poglavarja države.

9. t. m. je umrl eden najboljših poznavalcev češkega manjšinskega šolstva in njegov goreč branitelj dr. Jindřich Metelko. Pokojni je bil prvi med prvimi znanstveniki v zemljepisni stroki. Vse svoje skrbi je posvetil manjšinam za njihovo gradnjo, užival. In zdaj je bilo daleč tisto morje. Se pozno v noči, ko smo že spali, je še vzdihoval o morju.

Meni je zaupal in me je imel rad, kar sem se mu zdel pošten človek. Po noči, ko ni mogel spati, me je klical, da bi govoril z menoj. Tudi jaz včasih nisem mogel spati, pa ne zaradi zunanjih skrbi, hotelov in avtomobilov, ampak vabilo so me sanje o bodočnosti. Sedel sem poleg Marazoviča, ki je tudi ponoči več predsedel kakor preležal in mi je pravil:

»E, jesam grešan, da ti kažem.« In potem mi je pravil, kako je zbiral denar za bosansko vstajo l. 1875., kako so sli tisočt skozi njegove roke po skrivnih poteh v Bosno, kako je bil pri Nikiti na Cetinju kot gost, bil je na svatbi kralja Petra — sploh jugoslovenskih grehov je imel mnogo, seveda vse to je bilo nekdanj in pravzaprav nihče o tem ni vedel in tudi če bi bil vedel, takrat to še ni bilo prepovedano, kvedjemu ono podpiranje ustašev. A koliko je bilo podobnih sodelavnikov v Dalmaciji v vsakem mestu so bili.

Dalmacija se je borila s Bosno in Hercegovino za svojo usodo, kakor je mogla; zato je bolj čutila tuji jarem, težje je čakala na odrašenje in so bolj zavredala svoboda. Zato je danes tako vrtno jugoslovenska.

Pa vrnimo se k Marazoviču! Nekoga dne smo čitali v listih, da se je francoska ladarnica postavila pred Boko

šolstvo, za katero je skrbel že kot bivši avstrijski poslanec in porneje kot namestnik predsednika čeških ne šolskega sveta in kot dolgoletni predsednik »Ustředné Matice školské«.

V praških krogih so a simpatizanti proglasili imenovanje dr. Dragotina Prohaska za kulturnega inspektora pri jugoslovenskem poslanstvu v Pragi. Prohaska je znani kot marljiv delavec v vprašanih kulturne češkoslovaško-jugoslovenskem vzajemnosti.

Proslava sedemdesetletnice rojstva ljubljanskega kn. pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja je našla v našem časopisu priraden odmev. Listi so se spominjali v elavnostnih člankih njegovih velikih zaslug za slovensko vzajemnost in pred vsem za češkoslovaško-jugoslovensko zblitjanje. G. Hribar in njegovo delovanje za časa njegovega poslanstva v Pragi je še vsem v svežem spominu.

V Mestnem gledališču na Kavogradih se raduje številno občinstvo ob Petrovičevi vesolotni »Pljusak« vkljub temu, da kritika deloma ni pozdravila igre s posebno simpatijo. V vodstvu tega gledališča se izvrši s 1. oktobrom sprememba. Za ravnatelja je imenovan bivši šef drame v Narodnem divadlu Jaroslav Kvapil, za dramaturga pa mladi češki dramatik dr. Karel Capek. Program za letošnjo sezono se objavi pozneje. Kakor se čuje, bodo prišla na

Spečano ujedinenje češke in jugoslovanske pravoslavne cerkve.

— Beograd, 26. septembra. (Izv.) V soboto in včeraj so bile svečane ceremonije, ki zaključujejo na najslavnejši način spečano ujedinenje češke in jugoslovanske pravoslavne cerkve. Našemu patrijarhu Dimitriju je uspelo na čehoslovanskem organiziranju češke pravoslavne cerkve, katere prvi vladika je škof Gorazd. Na Češkem je že poldrugi milijon pravoslavnikov, ki so razdeljeni v tri škofije, med katerimi je največja praška s 100.000 verniki. Češkoslovaška vlada je pravoslavne cerkve priznala za oficijalno cerkev. V soboto je bil v saborni cerkvi prekrasen verski obred, ki je bil izvršen ob številni asistenci češkega in našega svečenstva, obred »naredjenec«. Obred je izvršil patrijarh Dimitrije. Obrednim svečanostim je asistiral mnogo svečnikov, med drugimi vsi pravoslavni škofje, tako ohridski, bitoljski, prizrenski, niški (škof Dositej) in drugi. Vse sivečanostim pa je prisostvovalo tudi mnogo pravoslavnikov naših vernih bratov. Bili so naravnost zanimali pri zori.

Včeraj v nedeljo pa je patrijarh Dimitrije opravil religiozni akt takozvanega »rokopolženja«. Saborna cerkev je bila nabito polna občinstva. Služba božja je v najslovesnejši obliki trajala od 8. do 10. dopoldne. Po končanem »rokopolženju« je položil vladika Gorazd v roke patrijarha svečano prisko, da bo zvesto čuval in širil Kristusove nauke ljubezni in da bo kot vrhovni pastir s ljubeznijo in vestnostjo vodil svojo čredo, svoj češkoslovski narod. Ostal bo veren učence Kristusov in apostolov Cirila in Metoda. Po prisojgi je imel patrijarh Dimitrije kratek svečan govor, v katerem je poudarjal globoko Kristusovih nauk in pomen pravoslavne cerkve za ohranitev našega naroda, kajti pravoslavna cerkev je narodna in širokogrudna. Izročil je vladiki Gorazdu željo v znak pastirovanja. Vsa saborna cerkev je na to z velikim navdušenjem bratskemu vladiki vzklizala: »Živi Gorazd! Na zidar Gorazd!«

Vladika Gorazd se je patrijarhu zahvalil v iskrenem govoru. Razvil je vso zgodovino češkoslovaške narodne cerkve, zgodovino in trpljenje češke cerkve v prvih stoletih srednjega veka po smrti bratov Cirila in Metoda, preganjanje cerkve za časa Jana Husa in po Beli gori.

Popoldne je vladika Gorazd skupno s patrijarhom obiskal samostan Rakovico pri Beogradu. Danes jutraj se je odpeljal češki vladika z biskupom Dositejem na Oplenac, da se pokloni velikemu duhu našega kralja Osvoboditelja. Jutri se vladika s svojim spremstvom povrne na Češkoslovaško.

Boji ob albanski meji.

Tiranska vlada mobilizira proti naši državi.

— Beograd, 25. sept. Presbriro poroča: Pooblaščen smo izjaviti, da naše čete niso prešle demarkacijske črte, temveč se nahajajo daleč od nje na Črnem Drinu, na postojankah pred Kljanjo. Tiranska vlada je osredotočila v tem sektorju preko 3000 ljudi in te njene čete so prekorale demarkacijsko črto, ki jo mi držimo že od s. 1918. Potisnili so naše slabe predstraže ter zavzeli nekatere vasi, med katerimi so Aras, Dardu in Sinaj. Naša vojska je zopet zavzela vasi v tem delu demarkacijske črte. Med tem so 20. t. m. neredne čete ponovno napadle naše čete na postojankah pod Kljanjo. 21. t. m. je sledil napad albanskih regularnih čet. Napada so se udeležili okoli tisoč ljudi z dvema topovima in dvanajstimi streljanci. Albanske čete so prešle na našo stran demarkacijske črte. Z naše strani so se podvzeli vsi potrebni koraki, da se albanski napad odbije ter vpostavi demarkacijska črta. Kraljeva vlada je preko svojih zastopnikov opozorila veslele in Zvezo narodov na vse te napade in nevarnosti, ki morejo zaradi njih nastati.

Podgorica, 25. sept. (P. B.) Albanske čete na naši meji so ojačene v velikem številu, in sicer s četami, ki so bile na fronti proti Miriditom. Od kar so došla ta ojačenja, je postopanje albanskih čet napram našim postalo zelo izzivalno. Po vsem se sklepa, da pripravljajo Albanci napad na naše ozemlje.

— d. Elbasan, 25. sept. (P. B.) V Albaniji se vrši velika mobilizacija. Tiranska vlada je odredila, naj vsak okraj postavi še 50 moč, kar bi dalo okoli 3500 vojakov. Vsi mobiliziranci se pošiljajo na jugoslovensko mejo.

MINISTRSKI SVET O ALBANSKEM VPADU.

— Beograd, 26. septembra. (Izv.) Ministrski svet je imel včeraj dopoldne politično in diplomatično zelo važno sejo. Po končani razpravi o valuti in sprejetju pravilnika glede trgovanja z valutami in devizami je ministrski predsednik g. Nikola Pašić obširno

dika Gorazd v roke patrijarha svečano prisko, da bo zvesto čuval in širil Kristusove nauke ljubezni in da bo kot vrhovni pastir s ljubeznijo in vestnostjo vodil svojo čredo, svoj češkoslovski narod. Ostal bo veren učence Kristusov in apostolov Cirila in Metoda. Po prisojgi je imel patrijarh Dimitrije kratek svečan govor, v katerem je poudarjal globoko Kristusovih nauk in pomen pravoslavne cerkve za ohranitev našega naroda, kajti pravoslavna cerkev je narodna in širokogrudna. Izročil je vladiki Gorazdu željo v znak pastirovanja. Vsa saborna cerkev je na to z velikim navdušenjem bratskemu vladiki vzklizala: »Živi Gorazd! Na zidar Gorazd!«

Vladika Gorazd se je patrijarhu zahvalil v iskrenem govoru. Razvil je vso zgodovino češkoslovaške narodne cerkve, zgodovino in trpljenje češke cerkve v prvih stoletih srednjega veka po smrti bratov Cirila in Metoda, preganjanje cerkve za časa Jana Husa in po Beli gori.

Popoldne je vladika Gorazd skupno s patrijarhom obiskal samostan Rakovico pri Beogradu. Danes jutraj se je odpeljal češki vladika z biskupom Dositejem na Oplenac, da se pokloni velikemu duhu našega kralja Osvoboditelja. Jutri se vladika s svojim spremstvom povrne na Češkoslovaško.

poročal o dogodkih ob albanski meji in o najnovejšem vpadu albanskih čet na naše ozemlje, zlasti v smeri proti Prizrenu in Diakovici. Pašić je posebno poudarjal, da je treba zadevo izročiti Zvezi narodov in Vrhovnemu svetu, ker je ravno sedaj albansko vprašanje pri obeh aktualno. Ministrski svet je soglasno sklenil, da se mora to vprašanje pri Zvezi narodov in Vrhovnem svetu rešiti diplomatičnim putem, vsled česar so dobili naši diplomatični zastopniki, posebno zastopnik pri Zvezi narodov dr. Spalajković podrobna navodila. Ministrski svet je za diplomatično rešitev, v skrajnem slučaju za ofenzivo proti Albancem.

ALBANSKE ZAHTEVE GLEDE NAŠEGA OZEMLJA.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Tiranska vlada je že dolgo časa pripravljala skrbno in z vso naglico vpad v našo zemljo ter skušala s tem postaviti Vrhovni svet in Zvezo narodov pred izvršeno dejstvo, ko se bo določala meja med Albanijo in našo kraljevino. Albanske pretenzije gredo za tem, da bi dobila Albanija one meje iz leta 1913., ko je bil turški imperij še v polni moči. Naša vlada pa stoji na odločnem stališču, da ohrani iz gospodarskih, političnih in strateških ozirov najmanj one meje, ki so bile določene leta 1918, na londonski konferenci.

Albanski opad 8 km.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Po privatnih vesteh iz Prizrena so albanske čete v okolici Prizrena vdrele kakih 8 km v naše ozemlje. Naše slabo zasedene postojanke so se morale premoči začasno umakniti. Sedaj so naše ojačene čete Arnavte pogonale preko demarkacijske črte.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) Prve vesti o albanskem vpadu so vzbudile v političnih krogih veliko presenečenje. Kakor je izvedel vaš dopisnik, ukrene vlada vse korake pri Zvezi narodov, da doseže trdne in odločne garancije, da se taki dogodki nič več ne ponove. Napadi Albancev so zelo resni.

Slovenska čitanka za višje razrede in njim sorodnih šol. I. del.

Glede ocene prof. dr. J. Menecja o moji čitanki v št. 212 z dne 22. septembra 1921 blagovolite lojalno objaviti sledeče opombe:

Aškerčev »Stari pravdo« sem hotel vso objaviti v čitanki že v avstrijski dobi, a sem jo moral na strokito zahtevo cenzorjevo vzeti iz rokopisa. Torej je res ostanek mojega »bivšega mentaliteta«, a ne avstrijskega. Zmisel pesmi »Pred cesarjem« pojasnjuje stavek (v opombah, str. 294): »Kmetje so se pritožili radi krave, ki so jih pravde in krivičnih davčnin pri cesarju. Ko to ni nič pomagalo, so se uprili...« Aškerčeva brani oporunizma in »avstrijantstva«, ni moja naloga.

Idejo Levstikov »Krp« pojasnjuje razprto tiskano opomba (str. 307): Ta del (III., v 84. al.) ima tudi simboličen pomen: nevaležnost bivše avstrijske vladarske hiše in avstrijskih vladov slovenskega naroda. Dolžnost učiteljeva je, da na to znano dejstvo učenca opozori. Tudi Levstika brani »avstrijantstva« ni moja naloga.

Prešernov klasični prenos »Brezgledne Ljubice«

da v slovensko slovensko čitanko, ker je bila vzor Prešernovi baladi in izhodišče slovenskemu baladnemu pesništvu sploh. V čitanki čitanki se v bodoče ne bo več čitanka, ker za to ni časa.

Dantejevega »Pekla« spomni I.—V., XXIV. ne žali nikjer slovenskega čustvovanja. Prav te speve sem moral več let braniti proti avstrijski cenzuri.

Razprave o narodni poeziji v Sketovi čitanki so bile vse zastarele, ker so temeljele na Krekovih pogrešanih, izključno meteorološko-mitološki teoriji; tudi niso spdale v slovensko čitanko, ki naj nudi pregled pesniških vrst. Vse potrebno za umevanje narodnega pesništva stoji v dodatku in sicer po današnjem stališču znanosti. Narodno blago, Sketove čitanke, kolikor se ni sprejelo v čitanko za V. razred, se je prihranilo deloma za višje razrede, deloma za I. in II. razred.

Besedilo narodnih pesmi se v čitanki ni popravljalo, tudi »roženkranc« i. dr. ne. Molitev »roženkranc« tudi ni »molek«: »Lepo molijo molek«, ali je to isti kot »Lepo molijo roženkranc« (str. 11)?

V srbskem besedilu sta ostali obliki de (enkrat v opombi) in nečela (enkrat), kakor piše Karadžić, kljub borbi s stavci, oziroma korektorji, ki niso hoteli verjeti mojim popravilom in izkrajni ureddici (Čorović).

Nov kurz italijanske politike napram Jugoslaviji!

Važne izjave italijanskega poslanika Manzoni.

Beograd, 25. septembra.

Z ozirom na vesti iz Italije, da se je zadnje čase pričela javljati v italijanskih parlamentarnih krogih nova struja za direkten sporazum z Jugoslavijo v odprtih vprašanjih, je beogradski »Politika« poslala svojega urednika k italijanskemu poslaniku Manzoni, ki je izjavil med drugim: Prijeto me je presenetilo, da se je v slovenskih parlamentarnih krogih kakor tudi med pristajši državljani Giottillo pojavilo gibanje za direktni sporazum med našima dvema državama v nekaterih še neresenih vprašanjih. Šal, da do danes še nisem dobil instrukcij, ki bi mi naročile, da bi začel z vašo vlado uradna pogajanja v tem oziru, da b se sestali zastopniki naših držav k razpravi dotičnih vprašanj. Tega bi si želel tudi jaz. Želeli je, da bi se pojavil ta pokret tudi v vaših parlamentarnih krogih. Tedaj bi bil uspeh gotov.

Te dni bom odšel za nekoliko tednov na dopust v Italijo in mi bo na ta način dana možnost, da se o vsem pomembnem podrobneje informiram in po svojih močeh delam za. Vsekakor mora vlada med bodočimi generacijami v obeh državah popoln sporazum glede teh vprašanj. Očitano Italiji, da ima na Balkanu osvojevalne nake, je brez razloga. Italijani nimajo kolonizatorskega duha, kar je morda tudi neke vrste napaka. Žele si samo miru na Balkanu in na Jadranu in za držujejo v to svrhu otok Saseo pred Valono.

O priliki poseta pri vašem ministrskem predsedniku sem imel priliko, da sem z njim govoril o nekaterih

se z naše strani ukrene potrebna akcija, ki bo razkrinkala naše sovražnike ne samo pred našimi ameriški izseljenci, ampak tudi pred ameriško javnostjo, ki je žal silno slabo informirana o naših pravih notranjih razmerah. Mislimo, da bi naši listi v Ameriki lahko malo več storili za našo stvar med našimi izseljenci.

— Papeževa pomoč lačni Rusiji. Iz Zeneve poročajo, da je papež sporočil mednarodnemu odboru Rdečega križa in Zvezi društev Rdečega križa, da je podaril milijon lir za živne lakote v Rusiji. Pol milijona je dal na razpolago Nansonu, pol milijona pa mednarodni pomožni akciji pod Nansenovim vodstvom.

— Ruska sovjetska vlada dovolila javni tisk. »Daily Mail« poroča, da je sovjetska vlada dovolila javni tisk.

— Masaryk Slovkom. »Čas« poroča, da je predsednik Masaryk poslal potom bratolovskega »Slovenskega Denika« Slovkom pismo, v katerem pravi med drugim: Vesel sem Slovaške. Poznam vaše želje in pritožbe. Iste želje in pritožbe ima po vojni ves svet. Z naporom delom bomo premagali vse težkoče. Demokracija — to mora biti del vseh za blagor države.

— Vseučeni in vprašanje Zapadne Ogrske. »Corriere della Sera« piše: Italijanska diplomacija ima dokaze, da nacionalistična Nemčija podpira in dalje madžarski upor. Nacionalistična Nemčija ima interese na tem, da je v Srednji Evropi neprestano nezadovoljstvo, ki bi moglo preprečiti izvršitev mirovne pogodbe.

— Ruski boljševiki o svoji moči. »Izvestija« pišejo o nesoglasju med zastopniki in med francoskim meščanstvom glede politike napram Rusiji. List izraža upanje, da

Dneone vesti.

V Ljubljani, 26. septembra 1921.

— G. kraljevi namestnik Hribar odputuje danes za nekaj dni. Vselej ta teden ne bo sprejemal strank.

— Zapisnega ljubljanskega učiteljskega. V dvorani Mestnega doma je bila včeraj v nedeljo 25. t. m. svečana zapisnega vsega ljubljanskega učiteljskega meščanskih in venovnih šol. Pred zapisnega je imel krasen patrijotični govor šolski nadzornik g. Fran Hočvar, spominjajoč se junaškega kralja Petra I. Osvoboditelja. Zapisnežno ceremonijo je izvršil g. katehet Čadež. Zapisneglo se je vse ljubljansko učitelstvo.

— Patrijski čin mariborskega škofa. Iz Maribora javljajo: Povodom 40dnevnice smrti Nj. Vel. blagopokojnega kralja Petra se je v soboto dopoldne v stolni cerkvi vršil parastos, katerega je opravil knezoškof dr. Napotnik s številno asistenco. Svečano so prisostvovali načelniki vseh državnih in avtonomnih uradov, vojaške oblasti, mnogoštevilno uradništvo in častništvo. Cerkvena svečanost se je končala z državno himno »Bože pravde«.

— Žrtve avstrijske vojne. gostilničar in posestnik I. Brenca, ki je bil po nedolžnem ustrelen v Ljubljani, se v kratkem prepelje s Suhaga bajeja na Dovje in častno pokoplje na domačem pokopališču.

— Imenovanje pri pokrajinski monopolni direkciji v Ljubljani. Imenovani so za začasnega računsko prakticante: Hugon Beltram, računski praktikant pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, Fran Zalar, gimnazijski abiturient, in Božidar Slavovic, absolvent srednje tehniške šole.

— Diskusijski sestanek društva »Pravniki« v Ljubljani. Načrt zakona o sodnikih (sodniška službena pragmatika) je izgovorjen in poslan kompetentnim faktorjem v oceno. Da se seznani z načeli projektiranega zakona pravniiki osobito sodniki, poročata o tem zakonu na prihodnjem pravnikovem sestanku sodni svetnik Peter Keršič in državni pravnik dr. Avgust Munda. Sestanek se vrši v torek dne 27. t. m. ob 5. popoldne v dvorani št. 73 pravosodne palače. Po teh referatih diskusija.

— Blejski obč. odbor je v seji dne 20. septembra t. l. izvolil za častna občana g. ministra pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja in g. profesorja vseučilišča v Newyorku, Mihajla Pupina, ki si je pridobil za Bled veliko zaslug in kot zaveden Slovan rešil naš gorenski kot, zlasti Bled in Bohinj. Istočasno s tem imenovanjem je bil preklican dr. Ivan Sušteršič kot častni občan Blejske občine.

— Ukinjenje notranje-potnih legitimacij. Iz Beograda javljajo: Minister za notranja dela je izdal naredbo o ukinjenju potnih legitimacij za notranji promet.

— Jugoslovenska Matica. Kakor smo poročali, prireja Jugoslov. Matica (podružnica v Ljubljani) predavateljsko turnejo po južnih krajih naše države. Dne 21. septembra je profesor Ilesič predaval v Osijeku in sicer enkrat za dijaštvo, enkrat pa za ostalo meščanstvo. Dvornica kina je bila obkrožena razprodana, publika je z velikim zanimanjem poslušala enournu predavanje o Koroških, Primorju in Istri. Da je kvartet prof. Kozine žel obilo hvale, se oskoro samo ob sebi razume. Sploh so Osiječani Slovence jako prijazno sprejeli. Nam se zdi, da bo turneja Jugoslov. Maticе rodila obilen plod na medsebojno spoznavanje.

— Posnemajte! Ljubljanske sestre Uršulinke so naročile za gojenje svojega učiteljskega večje število Dijaških kolektarjev Jugoslovenske Maticе in se z ozirom na blagi namen Jugoslovenske Maticе odrekle dovoljenemu popustu. Izjavljamo na vse srednješolske učiteljske, da tudi ono posnema č. Uršulinke in da propagira med dijaštvom Dijaški kolektar.

— Uspesobljeno izpiti za občo ljudske in za meščanske šole pred državno izpraševalno komisijo v Ljubljani se prične v petek dne 4. novembra t. l. Pravilno upremljena prošnje se naj pošljejo potom okrajnih šolskih svetov pravočasno, da bodo do 25. oktobra v rukah izpraševalne komisije.

— Še vedno protekcija? V soboto, 24. t. m. ob 3. popoldne sem zahteval v glavni tobačni zalogi na Mestnem trgu škaflijo egiptovskih cigare, izdanih novodoma ljubljanskega semnja. Prodajalka mi je rekla, da nimajo nobene škaflije več in da mi lahko postreže samo še s preostankom 63 cigare. Kupil sem jih molče, dasi sem videl, da je ista prodajalka istočasno prodala neki nemški dami kar tri škaflije sejmjskih egiptovk. Opetovano sem dobival že pritožbe, da uživajo neke nemške dame posebno protekcijo v glavni tobačni zalogi. Nisem verjel temu, sedaj sem se prepričal sam, da te pritožbe niso neupravičene. Nadejam se, da bodo lastnice zaloge napravile red.

— 91letni korenjak. Štefan Rovar, posestnik iz Planine pri Raketu, se je pripeljal pred nekaj dnevi po opravkih v Ljubljano. Obenem je posetil svojo hčer, gospo Z. Domitil se — ker je bilo lepo vreme — da bi obiskal tudi vnuka, ki bilva ta čas v Št. Vidu nad Ljubljano in poprosil hčer, naj ga spremila, češ, da bo krajši čas. Rečeno, storjeno. Trojica: oče, hčer in nje 91letni sinko krenejo peš proti Št. Vidu. Starček se je vzel na pot tudi pač, a s seboj zakoli: »da bo bolj nobela ki

Jo je pa vso pot nosil pod pazduho. Med tem ko se je možiček izbornu počutil, je vnuček vedno tožil, da ga noge bole. Ko si po obisku malo »dušo priveželo«, jo mahnejo zopet peš v Ljubljano. Mož se je udeležil vojne na Laškem se pod feldmaršalom Radeckim. Pred 3 letoma, to je v 89. letu, ko je pšenico v kozolec vdeval, je padel z vrh kozolca — ker je imel preslabo pritrjenega »hlapca« — na kup drv tako nesrečno, da si je zlomil roko, ki je pa danes popolnoma zdrava. Rekel je pa takol: v kozolec ne grem več! Drva še vedno pripravila za domačo rabo v gozdu. Možiček, dasiravno zelo star, je še vedno čil, zdrav in dovipen in pride še v III. nadstropje precej visoke hiše brez vseh težkoč. Ta je pa res še korenjak!

— Konec anarhije na stanovanjskem uradu v Mariboru. Sele na opetovane pritožbe in ko je vsa stanovanjska mizerija popolnoma zavožena, se je Ljubljana odločila napraviti anarhiji konec. Odposlan je namestnik poverjenstva za soc. skrbstvo komisar Legat, kateremu so razmere v Mariboru vsaj iz aktov znane. Če pojde vse posreči, smemo upati, da bo kriza do te sobote že rešena in se že v soboto vrši prva seja novega sveta. Kdo prevzame predsedstvo, še ni znano. Mariborski Nemci, ki so nas že ves čas od prevrata dovolj nesramno izkoriščali tudi brez naredb, morajo končno zvedeti, da imamo oblast, ki tudi prizadete najemnike štiti. Priporočljivo bi bilo, da se takol izda uradni poziv, da se v najkrajšem roku zgledajo pri g. komisarju vsi najemniki, ki lahko kratko dokažejo, da se jim je zgodila krivica. Končno opozarjamo še g. komisarja, da v Mariboru treba predvsem radikalne kontrole vseh stanovanj, pisarn in lokalov. Teda mora priti na dan, koliko nepoklicanih elementov izkorisča bivanje v Mariboru v škodo tistih, ki so primorani bivati v Mariboru in da taki elementi že dve leti plačujejo sobe vredne 80—200 K kar po 800—1200 K, s čimer škodujejo vsem drugim najemnikom.

— Ustreljen tihotapec. V petek zvečer je naletela v Žireh finančna straža na večje število tihotapev. Na povleje: Stoj! so se ti obrnili v sovražnem namenu proti straži. Ta je bila prisiljena rabiti orožje in je oddala nekaj strelcev, pri tem je eden izmed tihotapev dobil strel v trebuh ter bil na mestu mrtav. Pri njem so našli tobak, kavo in srebrni in drugi denar, s katerim so tudi pričeli tihotapci kupčijo kot splošno v malem z valutno. Izmed ostalih so ujeli še dva, a drugi so ušli. Prejšnji večer so bili napadeni graničarji od teh, kolikor so je moglo doznati in najbrže še drugih vrste. Vsi so bili od tamkaj preko. Pač žalostno.

— Povišanje pasje prehranjevalne pristojbine pri konjcu. Občinski svet stolnega mesta Ljubljane je sklenil v seji dne 15. februarja 1921 ter je temu sklepu pritrnila tudi pokrajinska uprava v Ljubljani z razpisom z dne 13. septembra 1921, št. 3349, da se mestne konjaču od polovljenih psov poviša pasja prehranjevalna pristojbina od 4 kron na 20 K dnevno.

— Zvišanje zavarovalnin proti požaru. Zavarovalnine proti požaru so z ozirom na sedanje razmere tako majhne, da pri eventualnih nesrečah skoraj ne pridejo v poštev. Vselej tega se ljudstvo vabi, da zviša zavarovalnino proti požaru sedanjim razmeram primerno, zlasti ker se vedno sliči, da se v čedalje večjem številu pojavljajo požari, pri katerem je škoda velikanska, nasprotno pa zavarovalnina neznatna. K temu se pripominja, da bo pokrajinska uprava v prvi vrsti le one prošnje za podporo pri požarih vpoštevala, iz katerih je razvidno, da se je zavarovalnina zvišala.

— Beleška. Danes onolndne so začeli nekateri kolporterji deliti po ljubljanskih ulicah izredno izdajo »Jugoslavije« in to brezplačno. Gospod Pesek izjavlja izid ptujske razsodbe po svoje. Razdanih je bilo okoli 2000 izvodov.

Volitve v cenilno komisijo za mesto Ljubljana.

Včeraj v nedeljo 24. t. m. so bile od 7. jutraj pa do 5. popoldne volitve davnih upravičencev v cenilno komisijo za odmero dohodnina za mesto Ljubljano. Volilcev je bilo glasom imenika 15.375. Udeležba pa je bila skrajno minimalna. Pri volitvah je zmagala demokratska lista. Pokazalo pa se je, kako malo zanimanje vlada ravno v naših gospodarskih in produktivnih stanovih za to važno institucijo. Pa tudi organizacija volitev da mnogo žetih, kajti pri sestavi liste kandidatov se je pripetila taka neljubla pomota, da so se demokrate izgubili kljub znatni večini enega zastopnika, ker so v listo stavili napačno ime. V komisijo so bili izvoljeni: Ivan Jelacin st., trgovec, Alojzij Sušnik, trgovec, Josip Medved od trgovca (208) Ivana Rozman, čevljarški mojster, Fran Kavčič, gostilničar, vsi z 209 glasovi. Klerikalna lista z kandidatom Janezom Ogrinom je dobila 133 glasov. Ker je bil demokratski šesti kandidat neveljaven, pride v komisijo po naključju Janez Ogrin. Naši vložki proti temu priziv. — Vse hvala vredno pa je bilo organizacijsko in agitacijsko potovanje g. Ivana Jakopiča. knjigoveza na Cankarjevem obrežju. Njegov izumetnični agitaciji je zahvaliti, da je zainteresiral za te volitve naše ljudi, kajti nikdo se ni dosti za nje brigal.

Velik požar na Glincah.

Danes okolu pol 11. dopoldne je nastal na doslej še nepojasnen način velik požar v delavnici tovarne kemičnih izdelkov Golob & Komp. na Glincah ob glavni cesti. Požar je nastal v delavnici, kjer kuhajo kremo in mast. V trenutku postanka ognja je bil v delavnici sam delovodja, 48letni, oženjeni g. Avgust Debevec. Kako je ogenj nastal, trenutno še ni znano. Toliko je gotovo, da je iz delavnice ves obupan, ključoča na pomoč in ves v ognju prietek delovodja Debevec na dvorišče. Z vsa naglico so na njem ogenj takol udušili. Vsega opečenega so z avtomobilom prepelali v javno bolnico. Na lice požara so takol prispele požarne brambe z Viča, tobačne tovarne ter ljubljanske. Reševalno in gasilno društvo z več brizgalnami. Požarne brambe so začele takol z energično rešilno akcijo in lokalizacijo požara. Marljivosti in vztrajnosti požarnih bramb, ki so delale z vsemi napori, se je posrečilo oženi popolnoma lokalizirati na delavnico, v kateri je silovito in strašno gorela, oziroma čvrčala mast in krema.

Po dosedanjih cenitvah znaša celokupna škoda okoli 400.000 K. Samo anilinskih barv je zgorelo za 200.000 K. Da se ni posrečilo požar v bar urah popolnoma udušiti, nastala bi bila velikanska, več milijonska škoda. Požar bi bil gotovo vso tovarno uničil.

Proces Pesek ca Klemenčič.

— Ptuj, 26. septembra. (Izv.) Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem se je v soboto 24. t. m. ob 10. dop. pričela razprava v senzacijsnem procesu g. Antona Peska, lastnika »Jugoslavije«, proti nadučitelju g. Ivanu Klemenčiču zaradi žaljenja časti. Proces ima politično ozadje, kar je dovolj znano. Razpravo je vodil g. dr. Hudnik z vso vestnostjo, točnostjo in objektivnostjo. Zasebnega obtožitelja je zastopal dr. Vladimir Kreč iz Ljubljane, obtožena pa odvetnika g. dr. Ferma v iz Ptuja in g. dr. Lipold iz Maribora. Obtoženec je nastopil dokaz resnice. Razprava je bila zelo dolgočasna, naporna, živčno razburljiva, polna dramatičnih prizorov in viharnih debat. Odkrila nam je težko sliko našega javnega življenja. O izpovedbah raznih prič ne beležimo podrobnosti. Glavna razprava se je osredotočila na vprašanje »homoseksualnosti« g. zasebnega obtožitelja. Kot Peskova zapuščila sta prvi dan razprave prisostvovala g. dr. Rybač ter bivši dekan ljubljanske medicinske fakultete in peihijater dr. Alfred Šerko. Bila sta prisotna samo prvi dan razprave. Razprava je trajala v soboto in včeraj v nedeljo 25. t. m. ves dan. Pred sodiščem je neprestano številna množica čakala na izid razprave, ki je bila ves čas tajna. Zasižanih je bilo 11 prič. Danes ob pol 10. dop. je sodnik razglasil sodbo. Inkriminirana so bila tri dejanja: 1. G. Klemenčič se je v kavarini javno izrazil, da (zasebni obtožitelj) »Eulenburg bo župan?« »Vse je res.« »Ljubica g. S. ne bo potrjena za župana.« 2. V neki gostilni je g. Klemenčič zas

Mariborska porota.

Serajnikova smrt v Rušah.

Planinska veselica v Rušah dne 7. avgusta je na vrhuncu opojnega veselja našla svoj nepričakovani konec. Tam ob drči, kjer se je mladi svet razposajeno zabaval, sta trčila skupaj dva mladeniča, žal, oba vinjena. Franjo Serajnik je letos maturiral; nadobuden, zaveden, živahen fant. Tisto nedeljo je napravil izlet na Pohorje. Proti večeru je došel na veselico. Na drči je prišel slučajno skup s mladim delavcem Antonom Trnjakom. Iz nepojasnjenih vzrokov sta prišla navzkriž, Serajnik je Trnjaka oklofotal, dvakrat ali celo trikrat. Ko se Serajnik zopet pripelje po drči navzdol, ga Trnjak sune s malim nožem proti vratu. Sune je bil tako nesrečen, da mu je prerezal glavno žilo, kar je povzročilo takojšnjo smrt Serajnika. Trnjaka so obtožili na uboj. Njegov zagovornik dr. Štor je dokazoval njegovo popolno pijanost, kar so porotniki tudi potrdili. Obsojen je bil samo na 3 mesece zapora.

Krvavi sv. Stefan v Račjem.

Na Stefanovo se navadno preveč pija. Potem se stopo. V Račjem so pričele ženske. Zena Avgusta Peitlerja je postala med plesom ljubosumna na svojega moža radi ljubice Antona Baumana. Mož jo je

ohladi s poljubom na roko. In ko mu je po istem vzorcu sledil tudi Bauman, se je Peitler naenkrat čutil razžaljenega. Prišlo je do rabuke, ki kateri je priskočil tudi Stefan Klinč, ki je pri drugem omizju praznoval svoj god in se je potegnili za svojega sorodnika Baumana. Po posredovanju drugih gostov se je prvi akt zaključil brez hujšega. Klinču so odvzeli nož, na kar se je vrnil k svoji mizi. Peitler je pa vzel sukno in odšel, pustivši ženo v gostilni. Pa že čez nekaj minut se vrne s vozno vago, lopne najprej Baumana, nato še Klinča, slednjega kar trikrat s tako silo, da je Klinč kar nezavesten sklonil s glavo ter čez nekaj dni v bolnici umrl. Peitlerju ni nič pomagalo njegov zagovor o silobranu. Po krivdoreku porotnikov na uboj je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Roper — svinjjar, ženski strah na dravskem polju.

V nekem oziru je bilo škoda, da razprava ni bila dostopna javnosti. Izpovedi ženskih žrtve roparja-svinjara so izkuzne tako gorostasno, da bi bile morale učinkovati svareče. Hvala bogu, da je slučaj Veseljaka le posamezen v nas Slovincih! Ivan Veseljak, 31 let star, visoke postave, zvitih potez v odurnem obrazu, je oženjen in oče štirih malih otrok — pa vendar svinjjar, kakor jih ne pozna dosti naša kriminalistika. Že skoro leto dni je postal na-

ravnost straš vseh senš na vsem dravskem ozir, ptujskem polju. Njegova pohota ni bila izbirena v žrtvah; bilo nedolžno dekletce, bilo še od let izključena ženska, njemu bilo vse dobrodošlo. Njegova specijaliteta, kakor je v silnih slučajih pervačnost ne najdemo, je bila: prešati na ženske, pri katerih je stliti denar, jih s nožem ali revolverjem prisiliti, da se udajo in za nameček še oropati. Koliko je slovali takih žrtve, se še ne ve. Obtožilo se ga je za več slučajev, za katere se je s silno žalno svedelo. Med temi se nahajajo šeenske nad 50 let in eno dekletko 14 let. Med žrtvami je tudi neka gospa iz Ljubljane, ki je imela v okolici Ptuj opravka; misli pa, da je bil kak drugi podlež, ker ji je ponudil denar, dočim je Veseljak že zaslovel, da nasprotno svoje žrtve še oropa. Ko je ta Ljubljanka svojega napadalca zamahtala prosila, naj ji prisane kot stari ženi, se je v skrajni ali oprla še na zadnje rešilno sredstvo na debelo laž, čez, moj mož mi je iz vojne prinesel grdo bolezen. Nikar se okuži. A niti ta strah ga ni ostrašil, naj je bil podlež Veseljak ali kdo drugi. Neko staro ženko je prišilil še s noževitimi vbojilji v nogo. Krono drznosti pa je dovršil, ko je v Ptuj popoldne na pokopališču napadel neko damo v spremstvu dveh hčerk. V tem slučaju se je omešil le na rop, ker je gospa preveč kričala na pomoč. To pot je zasledovalcem ušel.

Toda eden izmed njih ga je nekoliko pozneje srečal in o njem obvestil redarje. Tako je podlež po dolgem času vendarle prišel v roka pravice.

Veseljak skuša kajti vsa grša postitva toda žrtve ga obtožujejo v obraz kot storilca. Priznava pa, da je ropal. Obsojen je bil na deset let težke ječe.

Velik prihodek sune.

Anton Rajh je bil zaposlen kot kurjač v tovarni naša Walterja Halberta v Mariboru. V tovarni so že dlje časa opazovali večje tavnje. V aprilovi noči je tovarniški čuvaj zapazil človeka, ki je lezel po strehi, hoteč priti skozi okno v tovarno. Tat je sicer ubežal, pa se je dognalo, da je bil to Rajh, ki si je pred izstopom iz službe pripravil 4 sablje usnja, hoteč jih spraviti ponoči iz tovarne. Pri tej priliki pa se je ugotovilo, da je Rajh že ves čas svoje službe v tovarni kradel kar na debelo. Sam je priznal, da je vkradel 60 ustrojnih teležnih koč, 40 kg podplatov v vrednosti nad 60.000 K. Usnje je prodajal največ trgovcu Kodru v Lajterspergu. Rajh skesano priznava in se zagovarja z revščino. Ker so porotniki na priporočilo zagovornika dr. Jana potrdili vrednost nad 40.000 K, je bil Rajh obsojen samo na 18 mesecev težke ječe.

Raznoferosil.

* Strašni grehi. V Santo Domingo na Špankem je prišel k župniku neznanec in ga prosil, naj ga izpove. Župnik je odšel s neznancom v cerkev, kjer mu je neznani grešnik izpovedal svoje grehe, ki so tako vplivali na župnika, da je na mestu umrl. Španška javnost se sedaj vprašuje, kakšni so vendar mogli biti ti grehi, ki so povzročili župnikovo smrt.

Darila

— Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice je povodom svoje štiridesetletnice velikodušno darovala družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani znesek 20.000 K, za katere se ji družba toplo zahvaljuje.

— »Radogojec« je darovala Ljubljanska kreditna banka ob jubileju g. kr. namestnika Iv. Hribarja 5000 kron. Odbor naj pošlje po denar v naše uredništvo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Šofer monter,

govori slovensko, nemško, italijansko s dobrih pričevalom išče službe. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6863

Lipove hlode

na žagi ležeče 20m³, 80—50 cm debele, lep les, proda Kralj Franc, Jelica 68 pri Ljubljani. 6856

Dijaki se sprejmejo na stanovanje.

Naslov v upravi Sl. Naroda. 6857

Knjige za trgovsko šolo

nemške, so na prodaj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6877

Proda se violina

dobro ohranjena in izigrana. Proda se na Dolenjski cesti 7. Striba. 6858

Stanovanje s hrano

pri dobri rodbini iščem za mmo gospodino. Ponudbe na A. P., Cesta na Rožnik št. 5. 6859

Službe išče

mlad gospod, kot skladiščnik, ali v kaki pisarni, event. temu kaj silčnega. Vstop takoj. Ponudbe pod „Vesten 6865“ na upravo Slov. Naroda. 6865

Išče se zobotehnik

zmožen popolnoma dela v kavčuku in nekoliko v zlatu. Vstop po možnosti takoj. Ponudbe s pogoji in prepiat spričeval je vpisati na Dr. Alojzij Praunvele, zobozdravnik, Ljubljana, Marjiti trg št. 3. 6864

Romercijelni ravnatelj

ja sprejme. Javijo naj se le prvovrstne trgovsko izobražene in praktično izkušene moči po možnosti strokovnjaki šitne stroke. Ponudbe na Vinko Majdič valjčni miln, Kranj. 6868

Vabite se vsi v torek

dne 27. septembra na polzkušnjo grozdja iz domačega vinograda. Mestni trg 13 pri Friderihu. 6874

Po cenl se prodaj:

oprava, obleka, kredence za sobe in kuhinje, mlze, stoli, zofa, svetilke in drugo. Ogleda se vsak dan don od 1. do 2. ure popoldne, Sodna ul. 6. l. nadstr. desno. 6867

Prodavačicu

izučenu, vrlo vještu u računanju, strogo pošteno i marljivo, traži se za delikatesnu i živežnu trgovinu. Košta i stan event. u kući. Ponude odmah moli Maslarna Žagar, Nikolićeva ul. 12, Zagreb.

POLIRJI

s prakso v betonu in vodnjih zgradbah se takoj sprejmejo pri inž. Lavrenčiču, Ljubljana, Rimska cesta 2.

ZIDARJI

v trajno delo, delo tudi v akordu. Za stanovanje je skrbjeno.

Motovilčevo seme

priporoča trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 6869

Sprejme se

zdrav, močan, udeneč s primerno šolsko izobrazbo v trgovino s mehanim blagom. Ponudbe pod „Marjiti 6871“ na upravo Slov. Naroda. 6871

Pozor, tvornice i grosisti

Trgovac, koji putuje po cijeloj Jugoslaviji, traži zastupstva, kao cipela i drugog proizvoda. Naslov: F. M. B. 1898/5, Lesno, Slovenija. 6873

Naprodaj koza

s kozličem. Sp. šiška, Kolo-dvorska ulica 160. 6781

Sprejme se

takoj šivilja na dom za belo perilo. S hrano in strojem je preskrbljeno. Več v trgovini Schwab & Bizjak. 6824

Kupi se

takoj dobro ohranjena spalnica modernega sloga. Reflektira se samo na svetlorumeno barvo. Ponudbe pod „Spalnica 6825“ na upravo Slov. Naroda. 6825

Lastniki konj!

V zalogi imam večjo množino ovsa, katerega oddajam v vsaki množini. I. Roje, Selo pri Ljubljani. 6831

Akademikarka

traži stan i hrano u centru grada. Plača dobro. Ponude pod „Akademikarka 6843“ na upravo Slov. Naroda. 6843

Išče se

železninar, mlajša, dobro izurjena moč, za takoj ali najpozneje do 15. okt. 1921. Pismene ponudbe je poslati na Anton Brenčič, trgovina z železnico, Ptuj. 6848

Kot upravitelj ali zastopnik

išče solidno dosmrtno nameščenje 35 letni Hrvat, rim. kat., akademsko načobračen, oženjen, s poznavanjem več modernih jezikov in 15letno prakso v prvovrstnih podjetjih industrije, trgovine in bank, v provinciji Slovenije. Ponudbe pod „Upravitelj 6732“ na upravo Slov. Naroda. 6732

BLISK

najboljše parketno voščilo. Edino zastopstvo V. TRATNIK LJUBLJANA, Sv. Petra c. 25.

Banka

Nikola Bošković a. d. v Beogradu.

Bančni odelok: vrši vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odpovedjo in brez nje, otvara tekoče račune na podlagi blaga in prvovrstnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in deviz.

Blagovni odelok: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski materijal za gradnje, vse vrste orodja, pocinkano in črno pločevino, armature od medli, cevi za vodovod, jeklo za vozne vzmeti, osi, jeklena in železna žica, kuhinjsko železno posodo, solingensko blago, vse vrste vijakov, poljedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski „MARTEL“, „HENESSY“, „FRAPEN“, sodo Kaustik liče prima „TAMATAVA“, vse po originalnim tvorničkih cenah. Prodaje izvirno pljenjsko pivo iz slovite pljenjske pivovarne. 4119

Lovski pes

vporabljuv tudi za čuvaja, se prodaj pri Andrej Figa, Šmihel-Novo mesto. 6746